

ที่ นร 0601/186

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ทำเนียบวังหน้า กรุงเทพฯ 10200

15 มีนาคม 2541

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
 ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0526.6/30944 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2540
 สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงการคลังขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็น
ในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การ
ปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ว่า

1. การที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเห็นว่า กรณีเกิดความเสียหายแก่
ทรัพย์สินของทางราชการ เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่และไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจาก
การกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ตามข้อ 8
วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด
ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 นั้น เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามระเบียบฯ หรือไม่ เพราะเหตุใด

2. คำว่า “เหตุอันควรเชื่อ” ตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย
หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หมายความว่าอย่างไรนั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้พิจารณาแล้วมี
ความเห็นตามประเด็นข้อหารือ ดังนี้

1. กรณีทรัพย์สินของทางราชการเกิดความเสียหาย หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่
สอบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นว่าความเสียหายเกิดจากสาเหตุใด ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานได้
พิจารณาข้อเท็จจริงในเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ให้
หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามที่กำหนด
ในข้อ 8 วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทาง
ละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ส่วนกรณีที่ว่าหัวหน้าหน่วยงานได้พิจารณาการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นแล้ว เห็นว่า ไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ก็ไม่ต้องดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด แต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องรายงานผลการ พิจารณาให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหรือควบคุมการ ปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวทราบเพื่อให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณีพิจารณาว่า สมควรดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามข้อ 12 ของระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หรือไม่

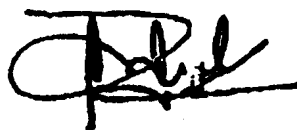
กรณีตามข้อหาข้อนี้ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมควร แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อได้ข้อเท็จจริงโดยละเอียดก่อนที่จะพิจารณาสั่งการ ตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

2. คำว่า “เหตุอันควรเชื่อ” ที่กำหนดในข้อ 8 วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 นั้น ไม่มีความหมาย แตกต่างจากความหมายโดยทั่วไป ฉะนั้น เหตุอันควรเชื่อจึงต้องพิจารณาจากมาตรฐานวิญญูชนผู้เป็น หัวหน้าหน่วยงานของรัฐโดยต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาร่วมหนังสือนี้ และในการ พิจารณาเรื่องนี้ มีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจักรพรรดิ จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

โทร. 6236379

โทรสาร 2263612

บันทึก

เรื่อง การตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

กระทรวงการคลังมีหนังสือ ที่ กค 0526.6/30944 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2540 ขอหารือ แนวปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 โดยมีข้อเท็จจริงซึ่งได้ว่า กระทรวงการคลังได้รับแจ้งจากสำนักงานการปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรวมว่า เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2540 กระทรวงมหาดไทย หมายเลขทะเบียน 5 ร-4101 กรุงเทพมหานครของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรวมแต่โดยไม่ทราบสาเหตุ ขณะเดินทางไป กลับจากการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานปรับปรุงระวางแผนที่ออกสับเจ้าพนักงานที่จังหวัดหนองบัวลำภู ค่าเสียหายเป็นเงิน 2,500 บาท ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรวมเห็นว่า กรณีดังกล่าวเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่และไม่เห็นเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหาย ดังกล่าวเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่ในข้อใด จึงไปมีผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้กันเสียหายในการซ่อมเปลี่ยนกระบอก จึงขอหารือว่า

1. การที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรวมเห็นว่า ความเสียหายดังกล่าวเกิดขึ้น เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่และไม่เห็นเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงมิได้ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 นั้น เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามระเบียบหรือไม่ เพราะเหตุใด

2. คำว่า "เหตุอันควรเชื่อ" ตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หมายความว่าอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (รวมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้รับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมของสำนักงานกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) สำนักงานกระทรวงเกษตรและ สัตว์พันธุ์ (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรวม) แล้ว ข้อเท็จจริงซึ่งได้ว่า เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ได้เบิก รถยนต์ราชการ หมายเลขทะเบียน 5 ร-4101 พร้อมด้วยพนักงานขับรถรับราชการเพื่อไปปฏิบัติราชการ

เกี่ยวกับแผนการปรับปรุงระวางแผนที่ ๓ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู
จังหวัดอุดรธานี จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดอุบลราชธานี ปรากฏว่า เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2540 เวลา
ประมาณ 17.00 น. ขณะเดินทางกลับจากการปฏิบัติราชการเพื่อเข้าที่พัก ณ บริเวณ
หน้าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองบัวลำภู กระบอกน้ำของรถยนต์ดังกล่าวได้แตกโดย
ไม่ทราบสาเหตุและไม่มีความเสียหายใดๆ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบได้รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงเหตุการณ์
ต.ป.ก. ว่า เหตุที่เกิดขึ้นนั้นเชื่อได้ว่าไม่ได้เกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างใด
เลขาธิการ ต.ป.ก. เห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นกรณีเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการเนื่องมาจาก
การปฏิบัติหน้าที่และไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายดังกล่าวเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาท
เลินเล่อของเจ้าหน้าที่ จึงไม่มีผู้ใดต้องรับผิดชอบในการซ่อมเปลี่ยนกระบอกรถยนต์ดังกล่าว
จำนวน 2,500 บาท และได้รายงานกระทรวงการคลังเพื่อทราบตามหนังสือ สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1203/4239 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2540

กระทรวงการคลังเห็นว่า การที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเห็นว่าไม่มี
เหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ จึงไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
ข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์
การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 นั้น อาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ
ได้ กระทรวงการคลังจึงขอหารือว่าการปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องตามระเบียบหรือไม่ และคำว่า "เหตุอันควร
เชื่อ" ตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง ของระเบียบดังกล่าวหมายความว่าความเช่นใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็น
ตามประเด็นข้อหารือ ดังนี้

ข้อ 8 เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นเป็นผู้สมควรเชื่อ
ว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่มีค่าใช้จ่าย เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและ
จำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้รับผิดชอบควรได้รับ

1. กรณีทรัพย์สินของทางราชการเกิดความเสียหาย หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่
สอบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นว่าความเสียหายเกิดจากสาเหตุใด ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงาน
ได้พิจารณาข้อเท็จจริงในเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่
ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐส่งกล่าวแจ้งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามที่
กำหนดในข้อ 8 วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ส่วนกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานได้พิจารณาการสอบสวนข้อเท็จจริงในเบื้องต้นแล้ว
เห็นว่า ไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ก็ไม่ต้องดำเนินการแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ แต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องรายงานผล
การพิจารณาให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหรือควบคุม
การปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวทราบเพื่อปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา
หรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าว แล้วแต่กรณี จะได้พิจารณาว่าสมควร
ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามข้อ 12¹ ของระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
ต่อไปหรือไม่

กรณีตามข้อหาข้อนี้ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ทราบแจ้งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงโดยละเอียดก่อนที่จะพิจารณา
ถึงกวดขันข้อ 8 วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ข้อ 12 ถ้าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ 8 ข้อ 10 หรือข้อ 11 ไม่ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ
ภายในเวลาอันควรหรือแต่งตั้งกรรมการโดยไม่เหมาะสม ให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือรัฐมนตรีซึ่งเป็น
ผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือ
เปลี่ยนแบบกรรมการตามบทบัญญัติอำนาจแต่งตั้งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

2. คำว่า "เหตุอันควรเชื่อ" ที่กำหนดในข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานที่ พ.ศ. 2539 นั้น ไม่มีความหมาย
แตกต่างจากความหมายโดยทั่วไป ฉะนั้น เหตุอันควรเชื่อจึงต้องพิจารณาจากมาตรฐานวิญญูชนผู้เป็น
หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นเกณฑ์ โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป

(นายอักษราพร จุฑารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม 2541